9.1.13 a

Helsingin poliisilaitos
Väkivaltarikosyksikkö
PL 11
00241 HKI

ESITUTKINTAPÖYTÄKIRJA

Nro 8010/R/135251/09
Pvm 27.11.2009

Rikoksesta epäilty Sukunimi etunimet henkilötunnus, ulkomaalaisen kansalaisuus	Rikos tai tapahtuma rikosnimike/tapahtuma tapahtumapaikka ja -aika	Lisämerkintä nuori henkilö, pidätettynä, vangittuna, haastettu
NYKOPP, Aino Kerttu Annikki **051150-(**	**Murhan yritys** **2.2.2006**	Vangittu 22.3.2009 Helsingin käräjäoikeuden päätöksellä rikosilmoituksessa 8010/R/120728/09 mainittuun murhan yritykseen. Syytteen nostamisen määräaika on 30.12.2009.

SISÄLTÄÄ SALASSA PIDETTÄVÄÄ AINEISTOA

Asianomistajan nimi

KOIVISTO, Helinä

☐ Jatkuu

☐ Sovitteluun
☐ Kirjalliseen menettelyyn:
Suostumuksen ja vastauksen määräpäivä: Tuomion antopäivä ja -aika: Pääkäsittelypäivä ja -aika:

Lisätietoja

Voimassa olevat pakkokeinot, alkamispäivämäärä
☐ takavarikko ☐ hukkaamiskielto ☐ vakuustakavarikko
☐ matkustuskielto ☐ ☒ pöytäkirjassa on liitteitä 17 kpl

Virallisen syyttäjän nimi (merkitään mikäli syyttäjä on erikseen määrätty)
Valtionsyyttäjä Leena Metsäpelto
Kihlakunnansyyttäjä Jouni Peräinen

Viite	Viitataan esitutkintapöytäkirjaan nro	Rikoksesta epäilty
	8010/R/120728/09	Nykopp, Aino Kerttu Annikki ☐ Jatkuu

MURHAN YRITYS
2.2.2006
8010/R/135251/09

Sisällysluettelo

TUTKINTAILMOITUS	**3-5**
JOHDANTO	**6-16**
ASIANOMISTAJA:	
Koivisto Helinä	
edunvalvojana Koivisto Olavi	**17-18**
RIKOKSESTA EPÄILTY:	
Nykopp Aino	**19-21**
TODISTAJAT:	
Koivisto Tuula, lähiomainen	**22-24**
Nevala Sirkka, kodinhoitaja	**25-26**
Ylitalo Kati, tohtori	**27-28**
MERKINNÄT JA ALLEKIRJOITUS	**29**
LIITTEET	

HELSINGIN POLIISILAITOS | TUTKINTAILMOITUS | Sivu 1 (3)

RVÄ | 29.11.2009 | 8010/R/135251/09

Ilmoitustiedot:

Tutkinnanjohtaja:	A. KARALAHTI	0718775409
Tutkija:	C. GRANROTH	0718775460
Tutkija:	H. LEHIKOINEN	0718775306
Tutkija:	M. JUOTE	0718775324
Ilmoitusaika:	10.05.2009	
Vastaanottaja:	M. JUOTE	
Ilmoitustapa:	TUTKITTAESSA	

Asianimike:

1 MURHAN YRITYS
YKSITYISESSÄ ASUNNOSSA Lkm: 1
TO 02.02.2006
HELSINKI

Tapahtuma-aika:	TO 02.02.2006
Tapahtumaosoite:	NERVANDERINKATU 12 A 18 ASUNTO
Paikkakunta:	091/HELSINKI 1120/ETU-TÖÖLÖ

Asianomistaja:

Nimi:	KOIVISTO, HELINÄ	281014-E
Ammatti:	KONTTORISTI ELÄKKEEL	
Osoite:		
Asia:	1	

Rikoksesta epäilty :

Nimi:	NYKOPP, AINO KERTTU ANNIKKI	051150-
Ammatti:	PERUSHOITAJA	
Osoite:	091/HELSINKI	
Asia:	1	

Todistaja:

KOIVISTO, OLAVI YRJÖ	240939-
UU	
KOIVISTO, TUULA ORVOKKI	120741
UU	
NEVALA, SIRKKA LIISA	050150-
, MUU	
YLITALO, KATI ANNELI	010170-
MUU	

Selostus:

Tutkittaessa rikosilmoituksessa 8010/RVÄ/R/120728/09 mainittua murhan yritystä on syytä epäillä Aino Nykoppin yrittäneen 2.2.2006 murhata Helinä Koiviston.

Asian johdosta suoritetuissa tutkimuksissa on mm. ilmennyt, että Helinä Koivistoa 2.2.2006 Koiviston kotona hoitanut Aino Nykopp on soittanut kello 14.35 hätänumeroon, ja tilannut asunnolle ambulanssin. Ambulanssi oli tilattu Koiviston tajuttomuuden vuoksi.

Meilahden sairaalasta 8.5.2009 saapuneista alustavista hoitokertomuksista ilmenee mm. seuraavaa:

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
Julkl. (621/1999) 24.1§:n 25 26 k.

ESITUTKINNAN TULOKSIA ON KIRJATTU ERILLISEEN JOHDANTOON.

ESITUTKINNAN JOHTOPÄÄTÖKSET:

Asiassa suoritetuista kuulusteluista ja hankituista asiakirjoista sekä lausunnoista ilmenee, että Helinä Koiviston elimistöstä on 2.2.2006 löytynyt merkittäviä lääkeainepitoisuuksia bentsodiatsepiinia. Lääkeainemyrkytys on selvitetty verikokeen, vasta-aineeseen reagoinnin ja potilaan oireiden perusteella.

Ylilääkäri Kaarlo Hopun mukaan sairaalassa tehdyt myrkytysverinäytteet eivät reagoi tavanomaisiin lääkeannoksiin, vaan testit on tehty nimenomaan myrkytyksen toteamiseksi eli ne reagoivat lääkeaine yliannoksiin.

Bentsodiatsepiinit ovat aiheuttaneet lääkeainemyrkytyksen ja näin elimistön toimintaa yleisesti heikentäneenä aiheuttaneet Helinä Koiviston selkeästi alentuneen tajunnan tason, hengitysvajeen ja yleistilan romahtamisen. Myrkytyksen vaikeusaste on ollut Poison Severity Score -asteikolla 2.2.2006 - keskivaikea.

Lääketieteessä on yleisesti tiedossa, että vanhukset ovat erityisen herkkiä bentsodiatsepiinien vaikutuksille ja haittavaikutuksille.

Lääkkeet on täytynyt antaa ulkopuolinen henkilö, koska Helinä Koivisto ei itse ole vuonna 2006 hoitanut lääkitystään, vaan siitä on ollut vastuussa Helsingin kaupungin kotihoito ja 2.2.2006 Koiviston kotiavustajana toiminut Aino Nykopp.

Helinä Koiviston lääkitykseen ei 2.2.2006 kuulunut bentsodiatsepiineja.

HUS-laboratoriosta saadun tiedon mukaan huumeseula näyttää positiivisen tuloksen ainoastaan bentsodiatsepiineista ei niiden kaltaisista lääkeaineista.

Helinä Koivisto on sairaalassa itse kiistänyt ottaneensa ylimääräisiä lääkkeitä, eikä kukaan ole kokenut hänen mielentilaansa itsetuhoiseksi.

Esitutkinnassa on selvitetty, että perushoitaja Aino Nykopp on, matkapuhelimellaan soittanut hätäkeskukseen 2.2.2006 kello 14:35. Hän on pyytänyt ambulanssin tajuttomalle Helinä Koivistolle hänen kotiosoitteeseensa Nervanderinkadulle.

On ilmeistä, että Aino Nykopp on käynyt Helinä Koiviston luona myös aamukäynnillä tapahtumapäivänä 2.2.2006 ja tuolloin antanut hänelle surmaamistarkoituksessa Koiviston lääkitykseen kuulumattomia bentsodiatsepiineja. Päiväkäynnillä hänen epäillään antaneen lisää bentsodiatsepiineja ja soittaneen ambulanssin kohteeseen.

Esitutkinnassa on selvinnyt että, Nykoppin hallussa on ollut huomattavia määriä bentsodiatsepiineja vuosien ajan.

Terveydenhuollon ammattihenkilönä on perushoitaja Aino Nykopp ollut tietoinen edellä mainittuien lääkeaineiden hengenvaarallisuudesta.

Esitutkinnassa esille tulleiden seikkojen perusteella on syytä epäillä, että Aino Nykopp on syyllistynyt Helinä Koiviston murhan yritykseen antamalla hänelle myrkytysannokset bentsodiatsepiineja sisältäviä lääkeaineita.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 20 k.

JOHDANTO

Esitutkintapöytäkirjaan 8010/R/135251/09
Murhan yritys
Asianomistaja Helinä Koivisto
2.2.2006

Tutkittaessa rikosilmoituksessa 8010/R/120728/09 mainittua 14.3.2009 tapahtunutta murhan yritystä, jossa epäillään terveydenhuollon ammattihenkilön, perushoitaja Aino Nykoppin myrkyttäneen lääkeaineilla hoitamansa 80-vuotiaan vanhuksen, eläkkeellä olleen englanninkielen lehtorin Salme Seamanin ilmeni, että Nykopp on yksityisen työsuhteensa lisäksi työskennellyt perushoitaja Helsingin kaupungin kotihoidolle.

HELINÄ KOIVISTON TAPAUS ESITUTKINTAAN

Tutkittaessa edellä mainittua, 14.3.2009 tapahtunutta murhan yritystä, jossa rikoksesta epäiltynä oli Aino Nykopp, pyydettiin Hätäkeskuslaitokselta tiedot kaikista Nykoppin puhelinliittymästä soitetuista hätäpuheluista.
Hätäkeskuksesta toimitettiin poliisille lista 1.10.2005 - 7.5.2008 välisenä aikana numerosta 050 5973815 soitetuista hätäpuheluista.
Näiden puheluiden joukossa oli Nykoppin 2.2.2006 soittama hätäpuhelu, jossa Nykopp ilmoittaa Hätäkeskukseen hoitamansa vanhuksen Helinä Koiviston tajuttomuudesta. Asiasta on Hätäkeskukseen kirjattu tehtäväkoodi: tajuttomuus ja paikalle on lähetty ambulanssi.
Hätäkeskuslaitoksen kokoama puhelulista on liitteenä nro 2.

HELINÄ KOIVISTO

Helinä Koivisto on 2.2.2006 ollut 91-vuotias, eläkkeellä oleva konttoristi. Koivisto on ollut leski vuodesta 1976.
Helinä Koiviston poika Olavi Koivisto on hänen edunvalvojansa.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 2 k.

RIKOKSESTA EPÄILLYN AINO NYKOPPIN TYÖSUHDE HELSINGIN KAUPUNGIN KOTIHOIDOSSA

Helinä Koiviston avustajana on toiminut ainoastaan Helsingin kaupungin kotihoito.

Esitutkinnassa on selvitetty, että rikoksesta epäilty perushoitaja Aino Nykopp on ollut tapahtuma-aikaan työsuhteessa Hoivapalvelu Metsätähti Oy:ssä.
Kyseisestä hoivapalvelu ja henkilöstöpalvelu yrityksestä Aino Nykopp on 2.2.2006 edelleen vuokrattu Helsingin kaupungin kotihoidon palvelukseen.

Helsingin kaupungin eteläinen kotihoitoyksikkö, Töölö 1 lähipalvelualueen sijaisuustilauslistalla on merkintä siitä, että Aino Nykopp on ollut heillä sijaisena torstaina 2.2.2006.
Helsingin kaupungin kotihoidon työntekijät tekevät merkintöjä tietojärjestelmään, johon Aino Nykoppilla ei ole ollut käyttöoikeuksia. Sijaiset yleensä merkitsevät tietoja asiakkaan kodinhoidonkansioon, mutta Helinä Koiviston vuoden 2006 kodinhoidonkansiota ei ole esitutkinnassa etsinnöistä huolimatta löydetty sairaaloista eikä terveyskeskusten arkistoista.
Sijaustilaukset Töölö 1 LPA - lomake on liitteenä nro 4.

PERUSHOITAJA AINO NYKOPPIN KOULUTUS

Suoritettujen tarkastusten mukaan Aino Nykopp on terveydenhuollon ammattilainen. Hän on 20.12.1985 suorittanut apuhoitajan tutkinnon Helsingin sairaanhoito-opistossa, minkä jälkeen hän on toiminut useita vuosia perushoitajana mm. Meilahden sairaalassa, missä on saanut työn ohessa täydennyskoulutusta. Hän on suorittanut mm. vuonna 2005 HUSLAB - näytteenottaja kurssin.

KOTIHOIDON TOIMENKUVA HELINÄ KOIVISTON LUONA

Helinä Koiviston pojan Olavi Koiviston vaimon Tuula Koiviston kertoman mukaan Helinä Koivistolla oli ollut Helsingin kaupungin kodinhoitaja vuodesta 2004 lähtien. Hänellä ei ole koskaan ollut hoitajaa mistään muusta yrityksestä. Hoitajat olivat vaihdelleet paljon, eikä Helinä Koivistolla ollut kiinteää lämmintä suhdetta keneenkään.
Kotihoito oli käynyt Koiviston luona kolme kertaa vuorokaudessa. Hoitajien toimenkuvaan oli kuulunut ruoan ja lääkkeiden antaminen. Asunto oli siivottu ja Koivistoa oli kylvetetty kerran viikossa.
Aino Nykoppin nimi ei ollut koskaan tullut esille Helinä Koiviston ja Tuula Koiviston keskusteluissa.

Kodinhoitaja Sirkka Nevala kertoi kuulustelussaan, että Helinä Koivisto oli ollut Helsingin kaupungin kotihoidon asiakas useamman vuoden ajan.
Hänen luona oli käyty kolme kertaa vuorokaudessa. Aamukäynnillä annettiin aamupala ja lääkkeet, iltapäiväkäynnillä lounas ja lääkkeet ja iltakäynnillä iltapala ja lääkkeet. Hoitajan tehtäviin oli kuulunut lisäksi huolehtia Koiviston peseytymisestä. Nevala ei muista Aino Nykoppia ollenkaan. Hän kertoi, että kotihoidossa käy paljon sijaisia.

Perushoitaja Aino Nykopp kertoi kuulustelussaan, että hänellä ei ole mitään muistikuvia kyseistä asiasta. Hän kiistää käyneensä Helinä Koiviston kotiosoitteessa Nervanderinkadulla.

2.2.2006

PUHELU HÄTÄKESKUKSEEN
14:35

Hätäkeskuslaitokselta saadun tiedon perusteella Aino Nykopp oli matkapuhelinliittymästään soittanut hätäkeskukseen torstaina 2.2.2006 kello 14:35 ja pyytänyt ambulanssin Helinä Koiviston kotiosoitteeseen tajuttomuuden takia. **Hätäkeskuksen kokoama puhelulista on liitteenä nro 2.**

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 20 k.

MEILAHDEN PÄIVYSTYSPOLIKLINIKKA
15:38

Helinä Koivisto on saapunut päivystykseen kello 15:38.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k.

16:02

Sairaalassa oli heti epäilty bentsodiatsepiinimyrkytystä ja siihen oli annettu vastalääkkeenä flumatseniilia eli Lanexat - nimistä lääkettä 0,5 mg. Kyseistä ainetta käytetään diagnostisena apuvälineenä eli jos potilas sillä herää, on kyseessä bentsodiatsepiinimyrkytys.
Potilastietokannan merkintöjen mukaan Helinä Koiviston tajunta oli Lanexat:in annon jälkeen korjaantunut. Hän oli liikuttanut spontaanisti raajojaan ja noudattanut kehotuksia.

18:00

Helinä Koivistosta otettiin lisäksi verinäyte, josta tutkittiin 2.2.2006 klo 18 seerumi-bentsodiatsepiini-osoitus, jonka tulos oli positiivinen.

Helinä Koiviston lääkelistalla ei ollut bentsodiatsepiineja.

Tohtori Ylitalon tekemien kirjausten perusteella hänen tietoisuuteen ei ollut tullut alkoholin väärinkäyttöä. Hän oletti, että jos potilas olisi tuoksahtanut alkoholille, he olisivat sen pitoisuudet mitanneet, jota he eivät siis olleet tehneet.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k.

23:06

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 20 k.

YLILÄÄKÄRI KAARLO HOPUN ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Johtopäätöksissä ylilääkäri Kaarlo Hoppu lausuu mm. seuraavaa Helinä Koiviston myrkytyksestä 2.2.2006:
"Helinä Koivistolla oli 2.2.2006, kun hänet toimitettiin ambulanssilla Meilahden sairaalaan selvä bentsodiatsepiinimyrkytys. Hänen elimistössään osoitettiin verinäytteellä olevan bentsodiatsepiiniä ja antamalla bentsodiatsepiinien vastalääkettä flumatseniiliaoireet hävisivät, myös toistetussa annossa. Todetut oireet olivat tajunnan tason alentuminen ja hengitysvajaus. Oireet olivat pahimmillaan kotona ensihoitajien tulleessa paikalle. Tällöin tajunnan taso ns. Glasgow'n kooma-asteikolla oli 8, joka tarkoittaa että potilas on syvästi tajuton. Hän reagoi kivulle. Hengityksen osalta hänellä oli alkuvaiheessa hypoksemia ja hän tarvitsi lisähappea. Meilahden sairaalan sairauskertomusmerkinnöissä oireet olivat lievempiä, mutta potilaalle oli ennen tutkimusta annettu flumatseniilia joka kumoaa oireet. Oireiden perusteella Helinä Koivistolla oli 2.2.2006 Poison severity score - asteikon mukaan keskivaikea myrkytys kahdella kriteerillä (tajuton, reagoi asianmukaisesti kivulle, hypoksemia joka vaatii lisähapen antoa)."
Ylilääkäri Kaarlo Hopun asiantuntijalausunto on liitteenä nro 14.

HUUMESEULONTANÄYTTEEN JOHTOPÄÄTÖKSET AINEIDEN MÄÄRÄSTÄ

Ylilääkäri Kaarlo Hoppu on sanonut, että: "huumeseulontanäytteen perusteella ei voida vetää johtopäätöksiä aineiden annoksista".
Hoppu on määrittänyt huumeseulonnan olevan testi myrkytyksen toteamiseksi eli tarkoitus sillä ei ole määritellä syökö potilas esim. bentsodiatsepiini- tai opiaattilääkkeitä. Tarkoitus on siis kliinisesti päivystyspoliklinikalla määritellä se onko potilaan romahtaneen yleistilan tai tajunnan laskun syynä lääkeainemyrkytys. Ja tätä vasten huumeseulonnan tulos on positiivinen silloin, kun tutkittavan potilaan kehossa on myrkytysmäärät lääkeaineita.

HUUMESEULAN REAGOINTI BENTSODIATSEPIINIEN KALTAISIIN LÄÄKEAINEISIIN

Esitutkinnassa esitettiin kysymys siitä, tuleeko huumeseulonnassa bentsodiatsepiinit positiiviseksi, jos potilaan kehossa on myrkytysmäärät bentsodiatsepiinien kaltaisia lääkeaineita. Bentsodiatsepiinien kaltaisia lääkeaineita ovat mm. tsolpideemi (esim. Stilnoct), tsaleploni (esim. Sonata) ja tsopikloni (esim. Imovane ja Zopinox) Professori Neuvonen HUS-labista otti yhteyttä laitevalmistaja Rocheen, josta vastattiin, että positiivinen tulos tulee ainoastaan bantsodiatsepiinimyrkytyksestä.

HELSINGIN KAUPUNGIN KOTIHOIDON LÄÄKÄRIPALVELUIDEN GERIATRIAN ERIKOISLÄÄKÄRI OLLI AHTOKARIN LAATIMA LÄÄKÄRINLAUSUNTO

"Olen seurannut Helinä Koiviston terveydentilaa kotihoidossa hoitavan lääkärin ominaisuudessa aikavälillä 3.9.2003 - 20.10.2006. Kotikäynnillä olen ollut hänen luonaan 3.9.2003, 28.1.2004, 12.5.2005, 19.4.2006 ja 14.6.2006. Näiden käyntien lisäksi Koiviston terveydentilasta on tarvittaessa keskusteltu hoitajien kanssa viikoittain käydyissä konsultaatioissa."

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 25 k.
26

ITSETUHOISUUS

Marian sairaalan sisätaudit - tiivistelmä 3.2.2006 ovat liitteenä nro 10.

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 20 k.

HELINÄ KOIVISTON MAHDOLLISESTI KADONNUT OMAISUUS

Helinä Koiviston Marian sairaalan osaston S 10 päivittäisessä hoitosuunnitelmassa 5.2.2006 on teksti:
"Kovasti puhunut kadonneista tavaroistaan." shop AH
Esitutkinnassa on tuloksetta yritetty selvittää sitä, kuka on ollut tämä sairaanhoitaja-opiskelija AH.
Päivittäinen hoitosuunnitelma 5.2.2006 on liitteenä nro 12.

Tuula Koivisto kertoi kuulustelussaan, että Helinä Koiviston asunnossa oli lukematon määrä, ei arvokasta ja arvokasta antiikkia ja muuta keräilyesineistöä. He eivät ole huomanneet, minkään oleellisen esineen puuttuvan. Helinä oli hänelle kertonut, että häneltä oli kadonnut kultainen 50 cm pitkä nk. papuketju. Tuula Koiviston mukaan Helinä Koiviston kokoelmat ovat niin laajat, että on mahdotonta sanoa, jos jotain puuttuu.

Vastuuhoitaja Sirkka Nevala kertoi Helinä Koiviston kodin olleen täynnä antiikkia, sillä sen keräily oli ollut hänen harrastuksensa. Koko asunto oli sisustettu arvokkaalla antiikilla.

AINO NYKOPPILLA ON OLLUT HALLUSSAAN BENTSODIATSEPIINEJA

Esitutkinnassa on selvinnyt että, Nykoppilla on ollut hallussaan useiden vuosien ajan huomattavia määriä bentsodiatsepiineja. Tablettien määrä on laskettu esitutkinnassa perustuen takavarikkopöytäkirjojen kirjauksiin.

Nykoppin hallusta on takavarikoitu mm. 1630 tablettia bentsodiatsepiineja 11.7.2005. Lääkkeet, joihin Nykoppilla oli, osoittaa reseptit luovutettiin hänelle takaisin. **Tutkintailmoitus ja takavarikkopöytäkirja 6070/R/127632/05 liitteenä nro 15.**

Nykoppin hallusta takavarikoitiin mm. 1206 tablettia bentsodiatsepiineja 15.10.2008. **Tutkintailmoitus ja takavarikkopöytäkirja 6070/R/176201/08 liitteenä nro 16.**

Tutkittaessa ilmoituksessa 8010/R/120728/09 mainittua huumausainerikosta, vastasi Nykopp kuulustelukertomuksessaan 18.11.2009 kysymykseen hallussaan 13.6.2009 olleista lääkkeistä mm. bentsodiatsepiineista seuraavaa:

Vanhat lääkkeet ovat jääneet haltuuni, koska en ole niitä syönyt. Olen pyrkinyt käyttämään mahdollisimman vähän lääkkeitä."

BENTSODIATSEPIINIEN HAITTAVAIKUTUKSET VANHUKSIIN

Yleisesti lääketieteellisessä kirjallisuudessa on kannanottoja siitä, että vanhukset ovat erityisen herkkiä bentsodiatsepiinien vaikutuksille ja haittavaikutuksille.

Bentsodiatsepiinit lisäävät muiden rauhoittavasti vaikuttavien lääkkeiden tehoa, mukaan lukien opiaattien.
Epäsuotuisina vaikutuksina vanhuksiin on mainittu esim., että vanhukset ovat herkempiä kuin nuoret bentsodiatsepiinien keskushermostoa lamaaville vaikutuksille. Bentsodiatsepiineja tulisi voida välttää aina kun mahdollista ne voivat aiheuttaa vanhuksissa sekavuutta, vaeltelua öisin, amnesiaa, tasapainon menetystä, krapulavaikutuksen ja pseudodementiaa. Vanhuksien kasvanut herkkyys bentsodiatsepiineille johtuu osittain siitä, että he metaboloivat lääkkeitä tehottomammin kuin nuoremmat. Niinpä lääkkeen vaikutus kestää kauemmin ja lääkkeen kumuloitumista esiintyy herkästi säännöllisessä käytössä. Kuitenkin jopa samoilla pitoisuuksilla veressä, on bentsodiatsepiinien lamaava vaikutus suurempi vanhuksiin.
Lähteenä on käytetty Professori C. Heather Ashtonin, alkuperäistä tekstiä, jonka on kääntänyt Ari Tiensuu 2002–2003; Bentsodiatsepiinit - kuinka ne toimivat ja kuinka vierottaa

SALASSA PIDETTÄVÄ
Suojaustaso IV
JulkL (621/1999) 24.1§:n 26 k.

PROFESSORI ERKKI VUOREN ASIANTUNTIJALAUSUNTO BENTSODIATSEPIINEISTA, NIIDEN VAIKUTUKSISTA JA HENGENVAARALLISUUDESTA

Professori Erkki Vuori kirjaa mm. seuraavaa:
"Yhteisen vaikutuskohdan johdosta kaikkien bentsodiatsepiinien aiheuttamat haittavaikutukset ovat yhteisiä koko ryhmälle. Haittavaikutuksia ovat uneliaisuus, sekavuus, verenpaineen aleneminen, lihasheikkous, hengityslama, ruumiinlämmön aleneminen ja muistamiseen liittyvät häiriöt."
"Vanhukset ovat bentsodiatsepiinien käytön suhteen erityisryhmä. Martindalen (2007) mukaan vanhukset voivat olla erityisen herkkiä jo yksittäisille terapeuttisille bentsodiatsepiiniannoksille."
"Selkeä yliannos mitä tahansa bentsodiatsepiiniryhmän lääkeainetta aiheuttaa keskushermoston lamautumistilan ja tajunnan tason äkillisen laskun. Naikka syvä tajuttomuus ja elämää ylläpiutävien elintoimintojen lamaantuminen on mahdollista, on myrkytyspotilas kuitenkin usein syvässä unta muistuttavassa tilassa, josta potilas on ajoittain herätettävissä. Erityisen suuri myrkytyksen vaara liittyy kuitenkin vanhuksille annettuihin suuriin kerta-annoksiin."
"Bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineet aiheuttavat Suomessa vuosittain useita myrkytyskuolemia. Näissä kuolemissa on tyypillisesti samanaikaisesti nautittu alkoholia ja / tai muita lääkkeitä. Oikeuskemian osaston tilastoissa on vuosilta 2004 - 2008 myös sellaisia myrkytyskuolemia, joissa on löydetty pelkästään bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineita."
"Yhteenvetona edellisestä esitän kantanani, että yhden tai useamman bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineen normaalin iän mukaisen hoito-annoksen selvästi ylittävän kerta-annoksen antaminen bentsodiatsepiineihin tottumattomalle huonokuntoiselle vanhukselle aiheuttaa uhrin keskushermoston lamaantumisen kautta kunnon äkillisen romahtamisen, tajunnan tason laskun sekä huonontaa potilaan hengitysfunktiota, aiheuttaa verenpaineen alenemista ja ruumiinlämmön alenemista. Tällainen myrkytystila on selkeästi hengenvaarallinen ja voi johtaa hoitamatta kuolemaan."
"Kaikki bentsodiatsepiiniryhmän lääkeaineet vaativat reseptilääkkeinä lääkärin antaman lääkemääräyksen, jossa on yksilölliset annosteluohjeet, joista hoitohenkilökunta ei saa poiketa."
Professori Erkki Vuoren asiantuntijalausunto on liitteenä nro 17.

HELINÄ KOIVISTON RANGAISTUSVAATIMUS JA YKSITYISOIKEUDELLISET VAHINGONKORVAUSVAATIMUKSET

Olavi Koivisto on Helinä Koiviston edunvalvoja. Hän vaatii tekoon syyllistyneelle Aino Nykoppille rangaistusta murhan yrityksestä. Koivisto tulee asianajajan avustuksella esittämään yksityisoikeudellisia vahingonkorvausvaatimuksia.

ESITUTKINNAN JOHTOPÄÄTÖKSET

Asiassa suoritetuista kuulusteluista ja hankituista asiakirjoista sekä lausunnoista ilmenee, että Helinä Koiviston elimistöstä on 2.2.2006 löytynyt merkittäviä lääkeainepitoisuuksia bentsodiatsepiinia. Lääkeainemyrkytys on selvitetty verikokeen, vasta-aineeseen reagoinnin ja potilaan oireiden perusteella.

Ylilääkäri Kaarlo Hopun mukaan sairaalassa tehdyt myrkytysverinäytteet eivät reagoi tavanomaisiin lääkeannoksiin, vaan testit on tehty nimenomaan myrkytyksen toteamiseksi eli ne reagoivat lääkeaine yliannoksiin.

Bentsodiatsepiinit ovat aiheuttaneet lääkeainemyrkytyksen ja näin elimistön toimintaa yleisesti heikentäneenä aiheuttaneet Helinä Koiviston selkeästi alentuneen tajunnan tason, hengitysvajeen ja yleistilan romahtamisen. Myrkytyksen vaikeusaste on ollut Poison Severity Score -asteikolla 2.2.2006 - keskivaikea.

Lääketieteessä on yleisesti tiedossa, että vanhukset ovat erityisen herkkiä bentsodiatsepiinien vaikutuksille ja haittavaikutuksille.

Lääkkeet on täytynyt antaa ulkopuolinen henkilö, koska Helinä Koivisto ei itse ole vuonna 2006 hoitanut lääkitystään, vaan siitä on ollut vastuussa Helsingin kaupungin kotihoito ja 2.2.2006 Koiviston kotiavustajana toiminut Aino Nykopp.

Helinä Koiviston lääkitykseen ei 2.2.2006 kuulunut bentsodiatsepiineja.
Hänen lääkitykseen on aiemmin kuulunut bentsodiatsepiinien ryhmään kuuluva tematsepaami (Tenox) unilääke. Tämä on kesällä 2005 vaihdettu tsolpideemiksi, joka ei ole bentsodiatsepiini.

Murhan yritykseen käytetyt bentsodiatsepiinit on täytynyt hankkia suunnitelmallisesti etukäteen ja tuoda tarkoitusta varten Koiviston asunnolle.

Hus-laboratorion mukaan huumeseulan bentsodiatsepiinien tulos ei ole positiivinen bentsodiatsepiinien kaltaisista lääkeaineista vaan ainoastaan bentsodiatsepiineista.

Helinä Koivisto on sairaalassa itse kiistänyt ottaneensa ylimääräisiä lääkkeitä, eikä kukaan ole kokenut hänen mielentilaansa itsetuhoiseksi.

Esitutkinnassa on selvitetty, että perushoitaja Aino Nykopp on, matkapuhelimellaan soittanut hätäkeskukseen 2.2.2006 kello 14:35. Hän on pyytänyt ambulanssin tajuttomalle Helinä Koivistolle hänen kotiosoitteeseensa Nervanderinkadulle.

On ilmeistä, että Aino Nykopp on käynyt Helinä Koiviston luona myös aamukäynnillä tapahtumapäivänä 2.2.2006 ja tuolloin antanut hänelle surmaamistarkoituksessa Koiviston lääkitykseen kuulumattomia bentsodiatsepiineja. Päiväkäynnillä hänen epäillään antaneen lisää bentsodiatsepiineja ja soittaneen ambulanssin kohteeseen.

Esitutkinnassa on selvinnyt että, Nykoppin hallussa on ollut huomattavia määriä bentsodiatsepiineja vuosien ajan.

Terveydenhuollon ammattihenkilönä on perushoitaja Aino Nykopp ollut tietoinen edellä mainittujen lääkeaineiden hengenvaarallisuudesta vaikeasti perussairaalle 91-vuotiaalle Helinä Koivistolle.

Esitutkinnassa esille tulleiden seikkojen perusteella on syytä epäillä, että Aino Nykopp on syyllistynyt Helinä Koiviston murhan yritykseen antamalla hänelle myrkytysannokset bentsodiatsepiineja sisältäviä lääkeaineita.

Asiassa on suoritettu seuraavat kuulustelut: